

Gästforskare på IFN:

Steven Kelman studerar hur Sverige har förändrats

Steven Kelman är professor i offentlig förvaltning vid John F. Kennedy School of Government, Harvard. Under en månads tid gästade han IFN och var bland annat talare på ett seminarium om offentlig upphandling. ”Jag är särskilt intresserad av resultatstyrning” förklarar Kelman på felfri svenska. Under sin Sverigevistelse har han studerat hur Sverige har förändrats under de senaste 40 åren.

Steven Kelmans Sverigeintresse går tillbaka till 1970-talet när han för första gången kom hit, då som stipendiat vid Stockholms universitet. Sedan dess har det blivit ett antal resor över Atlanten. Språket upprätthåller han genom att på svenska läsa ”Stieg Larsson, politiska memoarer och en del om svensk ekonomi”.

Kelman, som har nära till skrattet, berättar glatt hur han förde in svenska språket i Vita Huset. Det var på 1990-talet när han under President Clinton tjänstgjorde som huvudansvarig för att genomföra reformer inom offentlig upphandling – inom ramen för programmet Reinventing Government. Det visade sig att hans föregångare var svensk-ättling som talade svenska, så frågor om effektivare upphandling avhandlades emellanåt på svenska. Och, säger Kelman, i dag har jag kontakt med den som innehar tjänsten under president Obama. Vi håller båda på att lära oss kinesiska. Han förklarar att språk är ett av hans fritidsintressen och att han fascinerats av motsägelser i det kinesiska samhället: å ena sidan öppet, å andra sidan slutet. ”Man ska inte tro att dagens Kina är som dåtidens stalinistiska Sovjetunionen.” Viss kritik kan framföras, säger han.

Om tiden som politisk tjänsteman i Vita Huset förklarar han att ”jag njöt”. Kelman menar att den politiska debatten i Washington är betydligt mer saklig och på en högre nivå än vad många tror. ”Och många tror på akademikers goda

vilja.”

I fyra år var han tjänstledig för sitt politiska uppdrag. ”Under demokratiska presidenter är 15–20 procent av politiskt tillsatta tjänstemän professorer som har tjänstledigt,” säger Kelman som med gott resultat försökte tillämpa teori i praktiken: ”Jag glädde mig åt att de teorier som jag undervisat om på Harvard fungerade i verkligheten”.

Vad har Steven Kelman forskat i under sitt Stockholmsbesök?

– Jag har inte ägnat mig åt akademisk forskning utan försökt skaffa mig en bild av hur Sverige förändrats sedan jag var här första gången 1973. Förändringarna är stora. Jag har försökt läsa böcker, uppsatser och annat för att bilda mig en uppfattning om händelseförloppet.

Steven Kelman siktar på att hans Sverigeberättelse så småningom ska publiceras i media.

»Jag har försökt skaffa mig en bild av hur Sverige förändrats från första gången jag var här 1973 fram till i dag. Förändringarna är stora.«

Kelmans huvudsakliga forskning handlar om hur den offentliga sektorn kan effektiviseras. I framtiden hoppas han även kunna ägna sig åt forskning om upphandling, som han senast forskade om för så där 20 år sedan. ”Här på IFN har vi diskuterat forskning om valfrihet och upphandling i den kommunala sektorn.” Det är ett ämne som intresserar mig,

säger han med glimten i ögat ”jag tackar sällan nej till att få komma till Sverige”.

Är det annorlunda att forska i Sverige och i USA?

– Sverige har alltid varit starkt inom nationalekonomi, men USA är ledande. Hos oss är ansatsen att få fram de bästa empiriska metoderna. Jag ser detsamma på IFN. Här finns en stringens och metodmässighet som påminner om USA.

Han förklarar att han gillar att det på IFN bedrivs högklassig empirisk forskning inom viktiga samhällsområden som exempelvis välfärdssektorn.

– Forskningen på IFN är förhållandevis fri från ideologisk vinkling. Man diskuterar för och emot. Det tycker jag om. Jag föredrar en dialog-stil framför en besegra-stil.